

36 ΩΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΠΑΡΤΗ

ΣΤΕΦΑΝΙΑ, ΤΙΜΕΣ, ΔΟΞΑ ΚΑΙ... ΛΑΔΙ ΕΠΑΘΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

Α. Πανελλήνιοι Αγώνες

Διάβασε το απόσπασμα που ακολουθεί και απάντησε στις ερωτήσεις.

ΑΝΑΧΑΡΣΙΣ: Για ποια έπαθλα αγωνίζεσθε;

ΣΟΛΩΝ: Στην Ολυμπία είναι στεφάνι από αγριελιά, στον Ισθμό από πεύκο, στη Νεμέα από σέλινο, στους Δελφούς μήλα από τα ιερά μήλα του θεού¹, ενώ εδώ στα Παναθήναια λάδι από την ιερή ελιά. Γιατί γελάς, Ανάχαρση; Μήπως σου φαίνονται ευτελή αυτά;

Λουκιανός, *Ανάχαρσις ή Περί Γυμνασίων*, § 9.²

Ερωτήσεις:

1. Σύμφωνα με το απόσπασμα, ποιο ήταν το έπαθλο σε καθέναν από τους Πανελλήνιους Αγώνες. Με βάση τις γνώσεις σου, ποιο ήταν το έπαθλο των νικητών στα Παναθήναια;

Ισθμία: .....

Πύθια: .....

Ολύμπια: .....

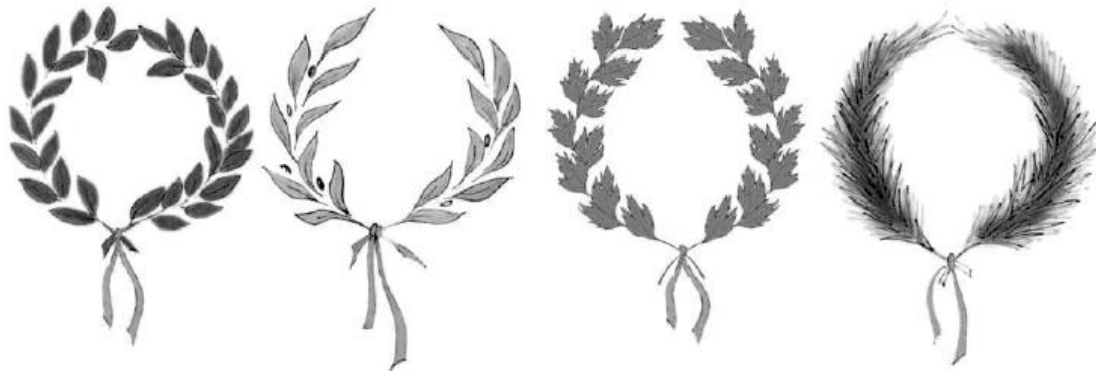
Νέμεα: .....

Παναθήναια: .....

¹ Γενικά, στα Πύθια δινόταν στον πρώτο νικητή ένα στεφάνι από δάφνη. Προφανώς, σε κάποια περίοδο, δίνονταν ως έπαθλο μήλα.

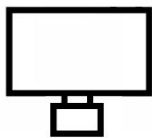
² Θ. Στεφανόπουλος, Ε. Αντζουλή, *Αρχαία Ελλάδα: Ο τόπος και οι άνθρωποι* - Ανθολόγιο, Β' Γυμνασίου, Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, σελ. 97-98.

2. Αντιστοίχισε τα στίκια με τους Πανελλήνιους Αγώνες.

Β. Συμβολισμοί και Έπαθλα

Απάντησε στα παρακάτω ερωτήματα με τη βοήθεια των σχετικών ενοτήτων του σχολικού βιβλίου Ιστορίας, του εντύπου «ΑΓΩΝ: Το πνεύμα της άμιλλας στην Αρχαία Ελλάδα. Μικρός Οδηγός», ΥΠ.ΠΟ.ΠΑΙ.Θ.

INTERNET

Μπορείς να το αναζητήσεις και στη διεύθυνση:

<http://followodysseus.culture.gr/Portals/54/Material/Telika/Amilla/AgonMikrosOdigos.pdf>

και τον ιστότοπο του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου

<http://www.namuseum.gr/collections/vases/classical/classic08-gr.html>

1. Τι συμβόλιζαν τα στεφάνια από βλαστούς και κλαδιά;

.....

.....

.....

.....

2. Συμπλήρωσε όπου χρειάζεται.

Στην αρχαιότητα οι αθλητικοί αγώνες διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, ανάλογα με τα έπαθλα: Στους στεφανίτες πανελλήνιους αγώνες, όπου το έπαθλο ήταν ένα στεφάνι από κλαδιά και βλαστούς, και στους χρηματίτες, αθλητικές αναμετρήσεις με τοπικό χαρακτήρα, στις οποίες οι νικητές έπαιρναν χρηματικά έπαθλα και σημαντικά δώρα.

Εκτός βέβαια από το στεφάνι, τη μεγαλοπρεπή τελετή βράβευσης, την εγγραφή του ονόματός τους στα επίσημα αρχεία των Ηλείων και το δικαίωμα να στήσουν τον ανδριάντα τους στο ιερό της Ολυμπίας, οι νικητές των Πανελληνίων Αγώνων απήλαυαν ειδικών τιμών και στην πατρίδα τους.

α. Κάποιες από αυτές ήταν:

.....

.....

.....

.....

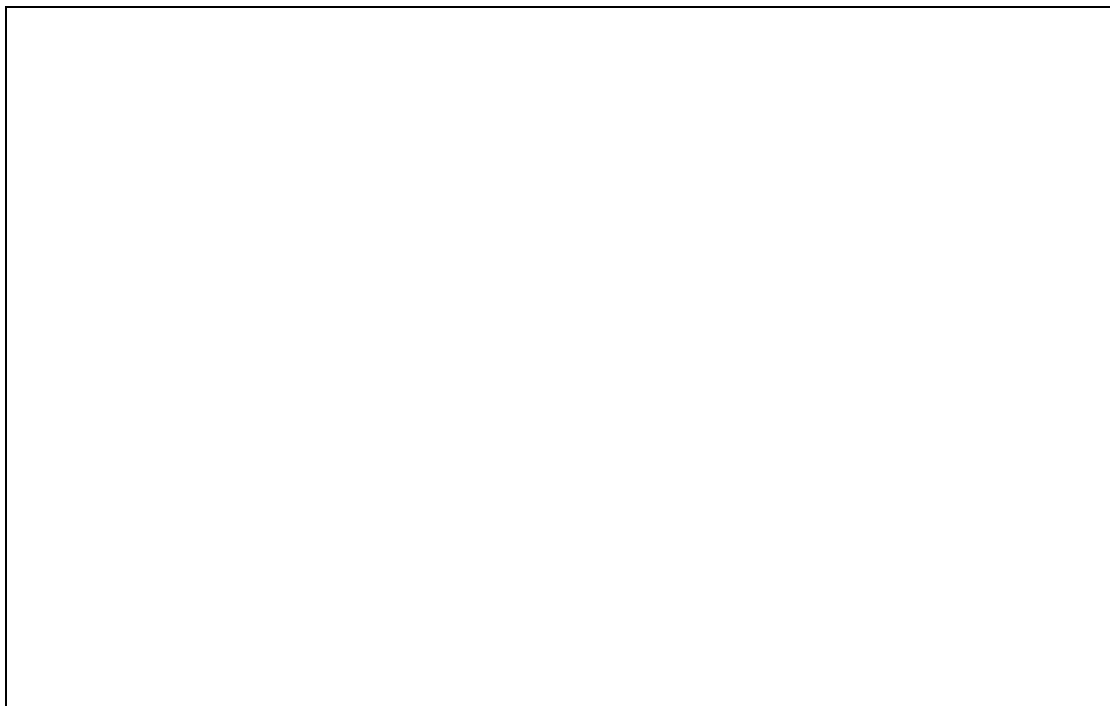
.....

β. Οι νικητές στα Παναθήναια έπαιρναν ως έπαθλο λάδι που παραγόταν από τις ιερές ελιές της Αθήνας, τις Μορίες.

Πού τοποθετούνταν το λάδι που δινόταν στους νικητές των Παναθηναίων;

.....

γ. Αναζήτησε μια εικόνα του συγκεκριμένου είδους αγγείου. Προσπάθησε να ζωγραφίσεις το περίγραμμά του. Στη συνέχεια, να αναφέρεις πώς διακοσμούσαν τα αγγεία αυτά.

Ένας ..... χωρούσε περίπου 35-40 κιλά λάδι. Σύμφωνα με μια επιγραφή των αρχών του 4^{ου} αιώνα, ο άνδρας νικητής στο αγώνισμα του δρόμου έπαιρνε ως έπαθλο 70 αμφορείς, ενώ ο πρώτος νικητής στην αρματοδρομία 140 αμφορείς, δηλαδή περίπου 2,5 και 5 τόνους λάδι αντίστοιχα. Σύμφωνα με υπολογισμούς, με βάση τα ημερομίσθια των τεχνιτών της εποχής και την τιμή διάφορων αγαθών, οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι ένας δρομέας νικητής εξασφάλιζε μια άνετη ζωή εξαργυρώνοντας σε χρήματα το έπαθλό του, δηλαδή πουλώντας το λάδι.

δ. Με βάση τις γνώσεις σου, με ποιον τρόπο επιβραβεύονται σήμερα οι νικητές των Ολυμπιακών Αγώνων γενικά, αλλά και ειδικά στην Ελλάδα; Ποια είναι η άποψή σου για τα βραβεία αυτά; Δικαιολόγησε την απάντησή σου.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Γ. Παραβάτες και Πρόστιμα

Αν και αυτό συνέβαινε σπάνια, και στους αθλητικούς αγώνες της αρχαιότητας παρατηρούνταν περιπτώσεις παραβατών. Ο Πausanias, περιηγητής και γεωγράφος του 2^{ου} μ.Χ. αιώνα, αναφέρει διάφορες τέτοιες περιπτώσεις όταν μιλά για την Ολυμπία και τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Για παράδειγμα, ο Θεσσαλός Εύπωλος δωροδότησε τους δύο αντιπάλους του στην πυγμαχία για να τον αφήσουν να κερδίσει. Επίσης, ο πυγμάχος Απολλώνιος από την Αλεξάνδρεια δεν έφτασε μέσα στην καθορισμένη προθεσμία στην Ολυμπία. Η καθυστέρησή του αυτή δεν οφειλόταν στις κακές καιρικές συνθήκες που συνάντησε, όπως προφασίστηκε, αλλά στο ότι συμμετείχε και σε άλλους αγώνες στην Ιωνία προκειμένου να μαζέψει χρήματα. Όλοι οι παραβάτες έπρεπε να πληρώσουν ένα

